

Този сайт използва бисквитки (cookies). Ако желаете можете да научите повече [тук](#). [РАЗБРАХ](#)

economedia [id](#) [Капитал](#) [Дневник](#) [Кариери](#) [Бакукс](#) [Одит](#) [Регал](#) [Градът.bg](#) [DigitalK](#) [Класацията K100](#) [Peral 500](#) [Генард](#) [Business School](#) [KQuarterly](#)

[Регистрация](#) [Бюлетени](#) / [Защо да се регистрирам?](#) / [Вход](#)

K Търсене в Капитал

[КАПИТАЛ](#)
[Начало](#)
[Ново](#)
[Политика и икономика](#)
[Бизнес](#)
[K:PRO](#)
[Light](#)
[Тема](#)
[Лица](#)
[Неща](#)
[Места](#)
[Мода](#)
[Post-it](#)
[Ревю](#)
[K:ids](#)
[Мултимедия](#)
[Дебати](#)

// [СПЕЦИАЛНИ ИЗДАНИЯ](#) //

8 апр 2014, 8:00, 11395 прочитания

Промяна тук и сега

Или как Кристалин Чавдаров се опитва да преобрази образованието - за учениците и техните учители

[Дарина Черкезова](#)

[Препоръчване \(41\)](#)

[И още 36 други](#)

[ISTORIK](#), [kas.](#), [Mr Ivanov](#), [hqs03364243](#), [Стамен Белчев](#), [v_vendeta](#), [BlueWater](#), [Непукистка](#), [Веселин](#), [Кирето](#), [Angelina](#), 25 анонимни

Like 211

[LinkedIn](#)

[Twitter](#)

[Email](#)

Качествената журналистика е въпрос на принципи, професионализъм, но и средства. Ако искате да подкрепите стандартите на "Капитал", може да го направите [тук](#). Благодарим.

Сума за дарение: [Дарение](#)

Плащането се осъществява чрез [ePay.bg](#)

Учителите трябва да имат младежки подход, а това не зависи от възрастта им, а от начина на мислене, казва Кристалин Чавдаров

© **Велко Ангелов**

Още по темата

[На 8 август ще е ясен победителят в конкурса за лого за отличията "Джон Атанасов"](#)

Участниците са 67, а до 6 август се подават кандидатури и за основната награда

3 авг 2014

[Виж бъдещето](#)

Платформата "Светът утре" разказва на разбираем език как науката и технологиите влияят на живота ни

4 юли 2014

[Как да затворим кръга образование - бизнес - млади хора](#)

Младежи настояват за кариерно ориентиране, срещи с ментори и повече работа по казуси и практически занимания

16 юни 2014

[Не предлагайте кутията, създайте преживяване](#)

Или 10 начина как да направим връзката студенти - бизнес по-успешна

29 април 2014

[Какъв искаш да станеш](#)

Няколко сайта за професионално и кариерно ориентиране може да ви помогнат да отговорите на този въпрос

7 април 2014

[Камерите – приятел на обществото или враг на личността?](#)

Ако изрично не възразите на провеждането на видеозаснемане, се приема, че предоставяте мълчаливо съгласие за това

6 април 2014

[Инвестиция в бъдещето](#)

ИТ и инженерни умения, езици и тясно специализирани познания в конкретна област са част от ключовете към успешната кариера в бъдеще.

18 март 2014

[Престижът на професията "инженер" се възражда](#)

Над 650 младежи и близо 20 технологични компании участваха в първото специализирано кариерно изложение "Аз, инженерът"

5 март 2014

[Новобранци в офиса](#)

Девет ученици се запознават с тънкостите на маркетинга и рекламата в първото реалити за професионално ориентиране.

21 февруари 2014

[Когато порасна, ще стана...](#)

Или колко е важно да има професионално и кариерно ориентиране още в училище.

8 ноември 2013

[Кутията на Олга](#)

...в която група доброволци помагат за кариерното ориентиране на учениците

11 октомври 2013

[Напред, компютърът е слънце](#)

Все повече учители търсят нови форми на преподаване и виждат ефекта от тях. Държавата по-скоро пречи

4 октомври 2013

Деца са важни, но средното образование на един ученик е към 5 години, докато един учител прекарва в училище към 30-40 години, затова самите те трябва да учат нови неща и да се развиват.

Искам да променя средното образование, така че то да дава повече полезни знания на учениците, без да ставам министър. Искам да променя и отношението на учителите към работата, с която се занимават, без да се меса в системата им. Искам да вдъхновим възможно най-много млади хора да работят "здравно" и да се развиват, а не да търсят лесния успех по модела, който им показват в риалити програмите или лъскавите списания.

Това е личната философия на Кристалин Чавдаров. Той е на 25 години и се занимава с частен бизнес в сферата на уебдизайна и рекламата. За много хора обаче Кристалин е познат с другата му, странична дейност - като основател на проекта "[Аз мога – тук и сега](#)", който започва като състезание по информационни технологии и визуални изкуства през 2011 г., а впоследствие се разраства до академия за ученици и учители. За тях той е и вдъхновителят, който в края на миналата година поведе "Похода на вдъхновителите" – серия от събития из страната, на които професионалисти в различни области се срещнаха с млади (и не чак толкова млади) хора. Заради това, което прави през последните години, младият мъж беше отличен от "Дарик радио" в проекта на медиата "40 до 40" – списък с българи до 40 години, които се борят да променят средата, в която живеят, творят и работят.

Защо прави всичко това ли? Защото може и защото вярва, че усилията му имат смисъл. "Аз си вадя достатъчно пари. Щастлив съм. Нямам най-бързата кола не защото не мога да си го позволя, а не виждам смисъл в това. Гледам парите ми да свършат нещо полезно, да се въртят. Аз съм един трудно, но успял млад мъж, който няма да се откаже да прави нещата, които смята за правилни", казва за себе си Кристалин.

В началото беше състезанието

В началото на борбата му за по-добро образование за учениците е състезанието по ИТ и визуални изкуства "Аз мога - тук и сега". "Исках да създам по-добри възможности за развитие на децата", обяснява Кристалин. А идеята му се ражда заради собственото му разочарование. Разказва как като ученик е печелил три пъти състезанието по информационни технологии "Джон Атанасов". Първата му награда обаче е книга за историята на България - отличие, което едва ли може да зарадва особено човек, който се интересува от информационни технологии. "А от това, че се справих най-добре сред 400 души не последва нищо – никой не ми обърна внимание, никой не ми предложи стаж или дори само да поиска да се занимава по-активно с мен, за да развивам способностите си", разказва с разочарование Кристалин.

После заминава за Германия, където е приет да учи комуникационен и мултимедийен дизайн. Там отново участва в състезания и е силно впечатлен от това, че участниците научават задачата на място и имат възможност да покажат истинските си знания. В България във форматите, в които се е състезавал, задачите се получават предварително, което според него малко изкривява съревнованието.

Още в първи курс намира съмишленици, с които създава фирма и получава голяма поръчка. Затова решава да избере бизнеса пред университета. Обратно в България се включва в проект на Министерството на образованието, по който ИТ професионалисти се срещат с учители по информатика и информационни технологии, за да обменят опит и знания. Постепенно назрява и идеята да използва опита си от състезанията в Германия, за да предложи по-адекватно предизвикателство и за учениците, и за учителите. Така през април 2011 г. се провежда първото състезание "Аз мога – тук и сега". Името подсказва формата – децата научават задачите си на място, а не предварително, и докато ги решават доказват какво са научили. Надпреварата е в седем категории - редиан на уебсайт, графичен дизайн, видеоклипове, презентация, фотография, програмиране, front-end development. Участват ученици от 8 до 12 клас. Задачите са практически и реално приложими, което според Кристалин мотивира участниците. Често това са реални проблеми, пред които са изправени компаниите партньори на проекта. През 2012 г. например учениците дават идеи за редиан на сайта на омбудсмана, който тогава е и патрон на инициативата.

По време на състезанието има специална програма и за учители по информатика и информационни технологии. За тях са предвидени лекции от хора, които работят в сферата на ИТ, обучения и дискусии с фокус образованието по техните предмети. Деца са важни, но средното образование на един ученик е към 5 години, докато един учител прекарва в училище към 30-40 години и за да не закостенява, самият той трябва да учи нови неща и да се развива, казва Кристалин. Затова той обръща изключително голямо внимание на контакта си с учителите, от чиято воля и мотивация до голяма степен зависи и ефективността на образованието.

Средното образование в България не е в крак с новото време, смята Кристалин Чавдаров и допълва: "Деца са модерни, но това не означава, че им трябва таблетки в училище, а просто различен подход, на който да могат да откликнат." Според него ключовият елемент тук са учителите, които трябва да бъдат атрактивни, да умеят да провокират и да задържат вниманието на учениците. Смята, че те трябва да могат да влязат в комуникация с учениците и да ги накарат да учат, да имат младежки подход, като "това не зависи от възрастта им, а от начина на мислене". И все пак Кристалин е категоричен, че е важно да има повече млади учители в училище. Казва, че една от основните причини, които

ги отказват от професията, е системата, която отхвърля новаторския подход, и това, че по-възрастните учители и директори често не са надживели миналото и работят "под строй".

Само за три години състезанието на Кристалин вече се е превърнало в традиция. Провежда се в Девин, в последния уикенд на април. Досега са се включили над 450 ученици, над 130 учители и десетки професионалисти. Кристалин се е опитал да осигури и примамлив награден фонд. Тази година победителите на първите три места от всяка категория ще си разделят 20 хил. лв. Поощряват се и останалите класирани до десето място. Някои от спонсорите раздават и материални награди. Но най-атрактивна за учениците, които вече са в 12 клас, е възможността да бъдат приети директно или при преференциални условия в някой от университетите, които са партньори на инициативата. Тази година това са Техническият университет в София, Пловдивският университет "Паисий Хилендарски", Икономическият университет във Варна, Югозападният университет в Благоевград и Софтуерният университет на Светлин Наков. На място участниците могат да си намерят ментори, с които да поддържат контакт и в бъдеще или възможност за стаж. Самият Кристалин всяка година взема поне 10-15 стажанти в собствената си компания за уебдизайн "Киви дизайн".

Образование извън училище

Подтикнат от положителните отзиви, които получава след първото състезание, и от желанието на самите учители, Кристалин решава, че има място и за един малко по-различен формат, но със същата цел – да се осигури възможност на ученици и учители да докажат какво могат и да се научат на нови неща по съвременен начин. Така година по-късно се появява и SUPERЛятната академия. Тя продължава 8 дни в края на август и отново се провежда в Девин. През първите три дни участниците посещават лекции на различна тематика – от разработка на софтуер, през уеб и графичен дизайн, маркетинг и лични финанси до това как да направят добра презентация. Тук фокусът вече не е толкова състезанието, колкото обучението чрез практика. След лекциите участниците се разделят на отбори и три дни работят по конкретен проект, като целта е да приложат и затвърдят знанията си. Последния ден е, за да представят проекта си и да се преборят за награда. Съставът на отборите по време на академията включва и ученици, и учители, за да им дискусии и взаимно учене.

За учениците това е нещо като лятно училище, а за учителите - възможност да сверят и надградят познанията си, да се срещнат с хора, които също като тях търсят начини да се развиват. Но Кристалин не смята да се спира само дотук. В момента с екипа му обмислят идеята да дадат старт и на PROлетна академия. В нея ще могат да се включат ученици и учители, които вече са участвали в първия формат, както и студенти от 1-ви до 3-ти курс. Те ще могат да се срещнат и да работят с професионалисти в сферата на ИТ и визуалните изкуства, така че да се създаде мост между хората, които се подготвят да изберат професионалния си път, и работодателите, обяснява Кристалин.

За него това, което прави, е кауза, а не проект, от който печели. За участието в състезанието децата плащат такса за нощувка и храна по време на престоя си, а Кристалин се ангажира да им организира транспорт от Пловдив до Девин. За лятната академия се заплаща такса от 350 лв., която също е предназначена да покрива престоя и храната. Кристалин и компаниите, които подкрепят проекта му, осигуряват награден фонд и покриват разходите на лекторите. "Не съм си правил сметка какви са ми разходите, а и, честно казано, не искам, понеже сигурно ще се откажа", дърпа чертата младият мъж.

Текстът е част от специалното издание "Образование" на в. "Капитал". Всички статии от него можете да откриете [тук](#).

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[Зарче](#)

[Email](#)

[Препоръчване \(41\)](#)

[И още 36 други](#)

[ISTORIK, kas., Mr Ivanov, hqs03364243, Стамен Белчев, v vendeta, BlueWater, Ненукистка, Веселин, Кирето, Angelina](#), 25 анонимни

Ако този материал Ви е харесал или желаете да изразите съпричастност с конкретната тема или кауза, можете да ни подкрепите с малко финансово дарение.

Сума за дарение: [Дарение](#)

Плащането се осъществява чрез [ePay.bg](#)

Етикети: [информационни технологии](#) [образование](#) [технологии](#) [учители](#)

29 ноември,

2017 г.

София Хотел

Балкан

[capital.bg/conference](#)

12 годишна конференция Сделки и инвеститори

Акценти в програмата:

Икономически обзор на региона и какво да очакваме занапред

Гледната точка на инвеститорите за перспективите пред България

Най-важните сделки за годината и какво стои зад техния успех

Завръща ли се дяловото инвестиране като важен инструмент за финансиране

Кои активи и сектори ще бъдат в радар на инвеститорите през 2018

Прочетете и това

[Артистично лято](#)

Летните школи по изкуства могат да развият нови умения и въображението на децата
18 май 2017, 1931 прочитания

[Никола Вълчанов: Бизнесът трябва да си даде сметка, че образованието не е отговорност само на](#)

[държавата](#)

Създателят на софтуерната компания "Програмиста" за смисъла хората от индустрията да влязат в училищата и университетите
17 май 2017, 13036 прочитания

8 коментара

Избор на тип:

[Новите коментари отгоре](#)

[Първите коментари отгоре](#)

8 апр 2014 08:10 [1](#)

Коментарът беше изтрит от модераторите, защото не беше по темата на материала, за който се отнася.

[BlueWater](#) Рейтинг: 1002 **Весело**

8 апр 2014 09:13 [2](#)

[±](#) Оценка

-4 +56

Благодаря на Кристалин Чавдаров, за това което е направил за подобряване образованието в България!

Според мен то е в пъти повече отколкото са направили последните няколко министри на образованието и техните пишман експерти!

Образователната система на България е в ТРАГИЧНО състояние и успява да подтисне и разруши и най-малкото желание на децата да се учат!

ОСТАВКА!

Човек трябва да бъде достатъчно голям, за да признае грешките си; достатъчно умен, за да спечели от тях и достатъчно силен, за да ги поправи. - Джон С. Максвел

[Докладване на модератор](#)

[Angelina](#) Рейтинг: 426 **Неутрално**

8 апр 2014 09:18 [3](#)

[±](#) Оценка

-3 +40

Браво на момчето, личи си, че е амбициозно и иска да постигне нещо не само за себе си, но и за подобряване на българското образование, заслужава адмирации.

[Докладване на модератор](#)

[evroooo](#) Рейтинг: 8 **Неутрално**

8 апр 2014 12:19 [4](#)

[±](#) Оценка

-2 +34

Thermobee,
неприятно ми е да прочета коментара ти. Изглежда, че ти също така никого на нищо добро няма да научиш, защото си черноглед, песимистичен и тесногърд.

[Докладване на модератор](#)

[Натътрузен десебар, слуга на БСП](#) Рейтинг: 1171 **Неутрално**

8 апр 2014 20:47 [5](#)

[±](#) Оценка

-3 +27

Браво, такива новини пускайте, а не само простотии.

Няма шики-мики.

[Докладване на модератор](#)

[Riker](#) Рейтинг: 478 **Весело**

10 апр 2014 14:35 [6](#)

[±](#) Оценка

-30 +4

Коментарът е скрит от модераторите, защото съдържа вулгарни, нецензурни квалификации, лични нападки, обиди на расова, сексуална, етническа или верска основа или призови към насилие по адрес на други коментариращи и лица, цитирани в публикациите. Ако въпреки това желаете да го видите, натиснете [тук](#).

[sawo](#) Рейтинг: 8 **Разстроено**

14 апр 2014 16:30 [7](#)

[±](#) Оценка

-1 +24

Моля, администраторът да изтрие коментар №4, който се отнася към вече изтрития коментар №1 - и съдържа също толкова "лични нападки"... Жалко, че няма смислени коментари - по една така важна тема!

[Докладване на модератор](#)

[emodimitrov](#) Рейтинг: 5 **Неутрално**

13 май 2014 16:48 [g](#)

[-](#) [±](#) [+](#) Оценка

-23 +1

Коментарът е скрит от модераторите, защото съдържа вулгарни, нецензурни квалификации, лични нападки, обиди на расова, сексуална, етническа или верска основа или призови към насилие по адрес на други коментиращи и лица, цитирани в публикациите. Ако въпреки това желаете да го видите, натиснете [тук](#).

За да коментирате, моля [влезте в профила си](#) или се [регистрирайте](#).

РЕКЛАМ

[24 часа 7 дни](#)

Четено

[Препоръчано](#)

[Коментирано](#)

[Позиция: Нова атака срещу "Капитал" и "Дневник"](#)

14 ное 2017, 13900 прочитания

[Центърът за градска мобилност обяви война на прозрачността](#)

14 ное 2017, 5684 прочитания

["Нова тв" подкрепи Виктор Николаев и Анна Цолова](#)

14 ное 2017, 3944 прочитания

[Туризмът и строителството ускори икономиката](#)

14 ное 2017, 3246 прочитания

[Корнелия Нинова: Мутрите на прехода - във от управлението на държавата!](#)

14 ное 2017, 3067 прочитания

[Всички новини](#)

ДНЕВНИК НОВИНИ

[Най-важни](#) [Ново](#) [Коментирано](#) [Четено](#)

[За атаката срещу "Дневник" и "Капитал": Цацаров отказа да коментира, КОНПИ обяви, че е тайна](#)

19:14, [105](#) коментара

[Младите изглеждат обречени да са по-бедни от родителите си, твърди "Креди Суис"](#)

23:28, [11](#) коментара

[Какво трябва да съдържа докладът на Европейската комисия](#)

18:09, [29](#) коментара

[Плевнелиев: Идеята за давността за престъпленията при приватизацията е деструктивна и недемократична](#)

18:11, [82](#) коментара

[Борисов се ядоса, че Путин и Ердоган решават бъдещето на Сирия без европейски политици](#)

17:50, [44](#) коментара

Вграждане

Още от **"Образование"** [Затваряне](#)

[На училище през ваканцията](#)

Няколко идеи за летни езикови курсове и лагери

[Плуват ли корабчета](#)

При пълна непрозрачност военното министерство почти сигурно ще даде след седмица 820 млн. лв. на варненската корабостроителница

РЕКЛАМ

ИГРАЙ И СПЕЧЕЛИ С ДНЕВНИК

"Делфин"

[ЧЕЗтито, Индия](#)

CEZ избра купувач за българския си бизнес: India Power, която е част от милиардна индийска фамилна група, и българския търговец на ток "Фючър енерджи"

[Индексите на борсата започнаха седмицата с ръст](#)

"Стара планина холд" реализира най-голям ръст след съобщението за дивидент

[Кредитор продава рециклиращите машини на Пламен Стоянов-Дамбовеца](#)

Оборудването е струвало около 10 млн. лв. при покупката му, а сега се предлага за около половината

[Селекция: Нека вали](#)

За водоустойчивите дрехи и обувки няма мода и сезон

[Пътеводител за педиатричните грижи в София](#)

Безплатно мобилно приложение за детско здраве HealtyKid Sofia

K:Reader

Нов и модерен инструмент, който пренася в дигитална среда усещането от четенето на хартия.

Прочетете целия вестник или списание без да търсите отделните статии в сайта.

Капитал

Брой 45 // 11.11.2017 [Прочетете](#)

Капитал Daily

Брой 175 // 15.11.2017 [Прочетете](#)[Капитал](#)-
-
-
-

[Политика и икономика](#) [България](#) [Свят](#) [Общество](#) [Редакционни коментари](#) [Имена](#) [Седмицата](#) [Спорт](#) [Бизнес](#) [Компании](#) [Стоки и продажби](#) [Предприемач](#) [Финанси](#) [Имоти](#) [Медиа и реклама](#) [Технологии и наука](#) [Моят капитал](#) [Външни анализи](#) [K:PRO бизнес зона](#) [Анализи на индустрии](#) [КАПИ финансова информация за фирми](#) [Класации K100 K50 K10](#) [Гепард Light](#) [Тема](#) [Лица](#) [Неща](#) [Места](#) [Мода](#) [POST-IT](#) [Ревю](#) [Днес от Light](#) [Мултимедиа](#) [Интерактив](#) [Дебати](#) [Анкетни](#) [Вашите теми](#)

[Блогове](#) [Право](#) [Ctop](#) [K:Reader](#) [Капитал](#) [Новият брой](#) [Архив](#)
[LIGHT](#) [Новият брой](#) [Архив](#)
[Библиотека](#) [Капитал Daily](#) [Новият брой](#) [Архив](#) [Архив Пари](#) [Архив Дневник](#)
[Абонаменти](#) [Абонамент](#) [Капитал](#) [Дигитален абонамент](#) [Капитал](#) [Бизнес абонамент](#) [Капитал PRO](#) [Често задавани въпроси](#)
[Абонамент](#)
[Активиране с код](#)
[Реклама / Advertising](#)
[Търсене](#)
[Мегафон](#)
[Мобилен](#)
[RSS](#)
[Бюлетени](#)
[Доклад за проблем](#)
[Контакти](#)

Бизнес: [Капитал](#) • [Кариери](#) • [Бизнес](#) • [Регал](#) • [Градът.bg](#) • [Одит](#) • [Foton.bg](#)

Новини: [Дневник](#) • [Европа](#)

IT: [IDG.BG](#) • [Computerworld](#) • [PC World](#) • [CIO](#) • [Networkworld](#)

Развлечение: [Бакхус](#) • [LIGHT](#)

На английски: [KQuarterly](#)

 [Към мобилната версия на сайта](#)

Капитал спазва [етичния кодекс на българските медии](#)

© 1993-2017 Икономедиа АД съгласно [Общи условия за ползване](#) . [Политика за бисквитките](#) . Уеб разработка Икономедиа. Дизайн на Икономедиа и [Cog Graphics](#). Някои снимки © 2010 Associated Press и Reuters. Всички права запазени.

Действителни собственици на настоящото издание са [Иво Георгиев Прокопиев](#) и [Теодор Иванов Захов](#).

